

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਪਤਰਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਣ ਤੇ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਖਰੇ – ਵੱਖਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ। ਯੂਨਾਨੀ ਨੂੰ ਪਰੇ ਹਟਾ ਕੇ, ਜੇ ਦੋਵਾਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਅਨੁਵਾਦ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਹਿੱਤ, ਸਮੱਗਰੀ, ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ, ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਰਕ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕੋ ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਚ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਦੂਸਰੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਰਚਨਾਕਾਰਿਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਆਰੰਭਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੌਨਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, 2 ਪਤਰਸ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰਸੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਝੂਠੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਬਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ।

ਲੇਖਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪਾਠਕ ਦੋਵਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਕ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਫਰਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸ਼ੁੱਧ ਯੂਨਾਨੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਕਾਂ, ਅਸਧਾਰਣ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਅਤੇ ਜਟਿਲ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਕ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਚ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲਿਖਣ ਦਾ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਤੇ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਚੁਨੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਪਤਰਸ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਨਾ ਹੀ ਕੈਥੋਲਿਕ ਦੀਆਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ, ਨਾ ਹੀ ਸੰਪੂਰਣ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਅਤੇ ਮੁਢਲੀ ਮਸੀਹੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਲਈ ਇੰਨੀ ਡਟ ਕੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਇਸ ਦੂਜੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।”¹

ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਰਸੂਲ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 1 ਪਤਰਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦਾ ਲੇਖਕ, ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ, ਹੋਸ਼ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਕੋਣ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਈਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਹਿਲੀ ਆਇਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਪਤਰਸ, ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਿੱਥੇ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸਨ ਕਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ "ਸ਼ਮਉਨ [ਜਾਂ ਸਾਈਮਨ] ਪਤਰਸ," ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ "ਪਤਰਸ" ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ "ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦਾ ਇੱਕ ਰਸੂਲ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਦੂਸਰੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿਚ, ਪੌਲੀਨ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦ "ਬੰਧੂਆ ਦੇਸ" ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ 2 ਪਤਰਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਖਿਡਾਰੀ ਸਨ। ਇਹ ਦੂਸਰੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿਚ, ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਰਸੂਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਸੀ। ਸੁਣਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਅਧਾਰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਹੋਰ ਅੰਤਰਿਕ ਸਬੂਤ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਹਨ, 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਨੇ ਹੀ ਦਾਅਵੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿਚ ਹਨ।

2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਜਿਸ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਸੀ ਵੱਧ ਕੇ ਖਿੱਚਿਆ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, "ਦੂਸਰੇ ਪਤਰਸ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਰਸੂਲ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਇਤ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਹ ਰਸੂਲ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰ ਸੱਚ ਹੈ।" ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਅਲੋਚਕ ਸਰਕੂਲਰ ਤਰਕ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਹ ਪਤਰਸ ਰਸੂਲ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸੱਚ ਹੈ?" ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ," ਤਾਂ ਉਹ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਹਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ, "ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੇਰਣਾਯੁਕਤ ਹੈ?" ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਪਤਰਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।" ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਇਤ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਜੇਕਰ

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਾਅਵਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ, ਅਧਿਕਾਰ, ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਪਤਰਸ ਦੀ ਲੇਖਣਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਲੀਲ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਲੋਚਕ ਉਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਪੱਤ੍ਰੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਉਸੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਹੈ। ਆਲੋਚਕ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਦਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੇਈਮਾਨ ਲੋਕ ਹਨ। ਜਿੱਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉੱਧਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਆਲੋਚਕ ਇਸ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1 ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਇੱਕੋ ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਤਾਂ, ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੂਸਰੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਦੋਵਾਂ ਪੱਤ੍ਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਿਕ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਪਤਰਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਚੰਗੀ ਯੂਨਾਨੀ ਵਾਰਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਯੂਨਾਨੀ ਵਾਰਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਘਟੀਆ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ) ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬਨਾਵਟੀ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਾਕ ਜਿਵੇਂ “ਉਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਮੋਲਕ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਾਇਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ” (1:4), “ਇਸੇ ਪਰਕਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ . . . ਸਦੀਪਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖੁਲ੍ਹ ਨਾਲ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਮਿਲੇਗਾ” (1:11), “ਇੱਕ ਦੀਵੇ ਵੱਲ ਜੇ ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੌਰ ਨਾ ਫੁੱਟੇ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦਾ ਤਾਰਾ ਤੁਹਾਡਿਆਂ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਆਵੇ” (1:19), ਅਤੇ “ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਨਿਆਈਂ ਜਿਹੜੇ ਅਸਲੋਂ ਬੁੱਧਹੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਲਈ ਉਤਪਤ ਹੋਏ” (2:12) ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਲੰਕਾਰਮਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ, ਪਤਰਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਆਲੰਕਾਰਮਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 1 ਪਤਰਸ ਨਾਲੋਂ ਭਿੰਨ ਹਨ। 1 ਪਤਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਰੂਪ ਦੋਵਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, “ਆਸ” ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਅੰਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਪਰਗਟ ਹੋਵੇਗੀ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਆਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਵੇਗਾ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ

ਬੋਲਿਆ ਹੈ, ਇੰਝ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੀ ਆਮਦ ਵਿਚ ਦੇਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ। ਜੇਕਰ 1 ਪਤਰਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ “ਆਸ” ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ, “ਗਿਆਨ” ਹੈ। ਅੱਗੇ, 1 ਪਤਰਸ ਵਿਚ, ਸਲੀਬ, ਜੀ ਉੱਠਣਾ, ਉਠਾਏ ਜਾਣ, ਬਪਤਿਸਮੇ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਬੰਧ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਦਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਵਾਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ, ਕਿ ਉਹ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਹੈ, ਹੋਰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰ ਸਕੇ। 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (1) ਲੇਖਕ ਨੇ ਪਤਰਸ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਾਮ ਸਮਊਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਮ, ਸਿਮਓਨ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ (1:1)¹² (2) ਲੇਖਕ ਨੇ ਯੂਹੰਨਾ 21:18, 19 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਰਸੂਲ ਦੀ ਭਾਵੀ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (1:14)। (3) ਲੇਖਕ ਨੇ ਰੂਪ ਜਲਾਲੀ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਹੋਈ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕੀਤਾ। 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ “ਡਾਢੇ ਭੜਕ ਵਾਲੇ ਤੇਜਾ” ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ “ਪਵਿੱਤਰ ਪਹਾੜ” ਉੱਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (1:16-18)। (4) ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਵੀ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ (3:1)। (5) ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕਮਾਤਰ ਬਾਹਰੀ ਹਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪੌਲਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ “ਕਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਹੈ” (3:15, 16)। ਪੌਲਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਖਿਅਕ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਪੌਲਸ ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਣਗੇ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਪੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਹੋਰਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ” ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਰਜੇ ਵਿਚ ਨਾ ਰੱਖਦਾ (3:16)।

2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਪੱਤਰੀ 2 ਪਤਰਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਦਰਅਸਲ 2 ਪਤਰਸ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਪੱਤਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਝਾਓ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਹੋਈ ਰਸੂਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। 2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚਲਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਬੰਧ ਪੇਚੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਕੇ, ਕਿ 1 ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਇੱਕੋ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਲੇਖਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਅਤੇ ਇਤਹਾਸਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਰੰਭਕ ਮਸੀਹੀ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ 2 ਪਤਰਸ ਦਾ ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਕਸਦ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵੜ ਆਏ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਗੱਲ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਤੱਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ।

ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ, 2 ਪਤਰਸ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਮਰਪਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪਤਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿੱਖ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ। ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਜਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਉਹ ਲਿਖਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜੀਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਅਰੰਭਕ ਕਲੀਸੀਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਸਹਿਮਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾ ਪੱਤਰ ਲਿੱਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਤਕੜੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਦਕਾ ਕਈ ਸਮੀਖਿਅਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ 1 ਪਤਰਸ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 2 ਪਤਰਸ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮੀਖਿਆਤਮਕ ਟੀਕੇ ਪੜ੍ਹਨ।³ ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਇੱਥੇ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੀਖਿਅਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ 1 ਪਤਰਸ ਉਸ ਰਸੂਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ 2 ਪਤਰਸ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਇੱਕੋ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿੱਖੇ ਗਏ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਮੀਖਿਅਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਥਨ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਉੱਚ ਬਾਈਬਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਥਨ ਕਿਉਂ ਬੇਲੋ ਜਾਂ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਤਰਸ ਦੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਪਤਰਸ ਦੇ 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਏ ਹਨ, ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਕੀ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਲੇਖਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੋ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਤਵੱਜੋਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜੇਰੋਮ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜੇਰੋਮ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੰਮ ਸਦਕਾ ਹੀ ਲਾਤੀਨੀ ਵਲਗੋਟ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੋ ਪਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਵਾਦ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਯੂਰਪ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਤੱਕ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਜੇਰੋਮ ਨੇ ਸੁਝਾਓ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1 ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੀ ਸਾਹਿਤਕ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਲਿੱਖਣ ਲਈ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੁਰਾਤਨ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖਾਰੀ ਸ਼ਬਦ-ਦਰ-ਸ਼ਬਦ ਨਕਲਨਵੀਸੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਮੀ ਦੀ ਸਦਦ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1 ਪਤਰਸ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਕੋਲ ਰਸੂਲ ਨੇ ਸੀਲਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਹ ਲਿਖਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ (1 ਪਤਰਸ 5:12)। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਰੋਮੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ, ਤਰਤਿਯੁਸ ਨਾਮਕ ਮਸੀਹੀ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਕ ਲਿਖਿਆ (ਰੋਮੀਆਂ 16:22)। ਜੇਕਰ ਪਤਰਸ ਨੇ 1 ਪਤਰਸ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਸੀਲਾਸ ਦੀ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚਲੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਪਾਠਕ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਪਤਰਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਭੇਗ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਿਆਂ ਪਤਰਸ ਲਈ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਹਿਮਾ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਦ ਵਿਸ਼ਾ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੈਤਿਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਡਾਕਟ੍ਰਿਨ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਅਖਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਦ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਲੀਬ, ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ, ਬਪਤਿਸਮਾ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਜਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪੱਤਰ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖੇ ਸਨ।

ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਲੇਖਕ ਪਤਰਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੀਖਿਅਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤਰਕ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਲੇਖਕ ਪਤਰਸ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਰਸੂਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਬੰਧ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਬਲ ਅਤੇ

ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਹਾਸੇਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਤਰਸ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਲੋਕ ਪਤਰਸ ਨੂੰ 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਲਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਮਤਲਬ ਗੱਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਰੂਪ ਜਲਾਲੀ ਹੋਣ ਵਰਗੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (1:17, 18)।

ਪਤਰਸ ਨੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ "ਲਿਖਤਾਂ" ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ (3:16)। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਦੋਵੇਂ ਹੀ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਰੋਮ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਰਸੂਲ ਇੱਕੋ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੈਦੀ ਸਨ ਪਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਉੱਥੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਰਸ ਨੇ ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹੋਰਨਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਵਾਂਗ ਪਤਰਸ ਵੀ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਕੰਮ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਸੀ। ਹਾਂ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੈਨਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਅਜੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਐਨਾ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਤੋੜਿਆ-ਮਰੋੜਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਥਨ ਉਸ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਰਸੂਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਦੇ ਮੱਧ ਤੱਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਨ। 40 ਈਸਵੀ ਤੋਂ 100 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਇਤਹਾਸਕਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ। 2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਦਵਾਨ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਪੱਤਰੀ

ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਬਾਅਦ ਵਿਚ। ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਤਰਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਂ 2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਧੂਰੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਜੂਰੀ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਔਖਿਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਇਤਹਾਸਕਾਰ ਯੂਸੇਬਿਅਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਸਨ।⁴ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵੇਰਵੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਮੰਜੂਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਨਕਲੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਚਲਣ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਨਕਲੀ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਪਤਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੋਕਾਲਿਪਸ ਆਫ ਪੀਟਰ, ਜੋ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਕੋਲ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਸਨ ਕਿ ਜਦ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ⁵ ਇਹ ਗੱਲ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਜਦਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਅਰੰਭਕ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਤਰਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਰਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਰੱਦਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਇਤਹਾਸਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬੇਨਤੀਜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ ਰਸੂਲ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਵਜੋਂ ਰੱਦਣ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋ ਕਾਰਕ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਤਰਸ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਅਰੰਭਕ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੰਨ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜਾ, ਅਰੰਭਕ ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੂਹਕ ਪਰਵਾਨਗੀ, ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਅਸਲੀ ਹੈ, ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਆਖਿਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਚ ਇਸ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: 2 ਪਤਰਸ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪਤਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸੁਖ-ਸਾਂਦ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੰਨਦੇ ਸਨ

ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦਾ ਇਖਤਿਆਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪਤਰਸ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਪਤਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀਜਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪੁਰਾਤਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜਿਹੀ ਨਰਮਾਈ ਵਰਤਣਗੇ, ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਤਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਤਰਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਥਨ ਲਿਖੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪ ਰਸੂਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਖਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਐੱਖਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਇਹ ਬੇਇਮਾਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਝੂਠੇ ਹਨ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਫਿਰ ਤਾਂ ਸਮੀਖਿਅਕ ਵੀ ਸੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਦ ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ; ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿੜਕੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਦਾ ਅਸਲ ਪੱਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ। ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਥਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਗੈਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਅਰੰਭਕ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਦਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਝੂਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਜਿਹੜੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਆਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਸੰਕੇਚ ਭਰੇ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪਾਠਕ, ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਥਾਂ

2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਮੰਜਿਲ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 3:1 ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਹੇ ਪਿਆਰਿਓ, ਹੁਣ ਇਹ ਦੂਜੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ" (3:1)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਕਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ

ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ “ਪਹਿਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ” ਸਮਝ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ 1 ਪਤਰਸ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਨੇ 1 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ 2 ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੱਤਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ 1 ਪਤਰਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਾਰੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:9) ਅਤੇ ਲਾਉਦਿਕੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 4:16)।

ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਪੱਤ੍ਰੀ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੇਹਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਫ਼ ਚਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਰਦਾ ਹਾਂ।” (3:1)। ਪਤਰਸ ਕਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਚੇਤੇ ਕਰਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ (1:14, 17)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵੜ ਆਏ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਡਾਕਟ੍ਰਿਨ ਨੂੰ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਫੜੀ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ। ਜੇਕਰ 1 ਪਤਰਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 2 ਪਤਰਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਪੱਤਰ ਹੈ। 1 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਚੇਤੇ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਲੀਬ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। 1 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਇਆ ਸਤਾਓ ਹੈ, ਜਦਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅੰਦਰਲੇ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਹਨ। 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਆਪ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਲੇਖਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ “ਦੂਜੀ ਪੱਤ੍ਰੀ” ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1 ਪਤਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਅੱਜ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਵੱਲੋਂ 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ 1 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਟੀਕਾ-ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਰਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ 3:1 ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੀ ਪੱਤ੍ਰੀ 1 ਪਤਰਸ ਹੈ, ਤਾਂ 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਪਾਠਕ ਅਸਿਯਾ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਉਹੀ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ 1 ਪਤਰਸ 1:1 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ 1 ਪਤਰਸ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਵੜ ਆਏ ਸਨ। ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਘਟਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਪੱਤਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਵੱਡੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਖਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ 1 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ 3:1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ 1 ਪਤਰਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਪੱਤਰ ਵੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ 3:1 ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੱਤਰ 1 ਪਤਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 1 ਪਤਰਸ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ? ਜੇਕਰ 2 ਪਤਰਸ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਓਨੇ ਅੱਖੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੰਮੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਫਿਲੇਮੋਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਲੁਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਤਿਮੋਥਿਉਸ ਅਤੇ ਤੀਤੁਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ,⁶ ਪਰ ਜਦ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਇੱਕ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੱਤਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੰਮੇ ਪੱਤਰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ। ਹਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਹੀ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਹਨ; ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲੰਮੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਰਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ 1 ਪਤਰਸ ਨੂੰ 2 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 2 ਪਤਰਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੰਮਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, 2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਨਤਾ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ਼ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2 ਪਤਰਸ

ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। 2 ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਰਗਦੂਤਾਂ ਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ, ਨੂਹ ਦੀ ਅਤੇ ਲੂਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ (2:4-8)। ਫਿਰ 2 ਪਤਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਰਗਦੂਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਉਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕੀਤੀ (2:11)। ਜੇਕਰ ਪਤਰਸ ਨੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਮਹਾਂਸਭਾ (ਰਸੂਲਾਂ 15) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਰੋਮ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦਿਯਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ,⁷ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਹੀ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਗੈਰਯਹੂਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਗ੍ਰੇਟਰ ਸੀਰਿਯਾ, ਗਲੀਲ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਦੀ ਨਬੂਵਤ (1:14) ਅਤੇ ਰੂਪ ਜਲਾਲੀ ਹੋਣ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਾਇਦ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਗੈਰਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਨੁਮਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਗੈਰਯਹੂਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਮੀਖਿਆਤਮਕ ਟੀਕੇ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ, ਫਿਲੇ (ਮਸੀਹ ਦੇ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਐਲੇਕਜ਼ੈਂਡ੍ਰੀਅਨ ਯਹੂਦੀ) ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ।⁸ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਰਸ ਨੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਗੈਰਯਹੂਦੀ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਦ 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਮੱਧ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉੱਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਕਿ ਗ੍ਰੇਟਰ ਸੀਰਿਯਾ/ਫ਼ਿਲਿਸਤੀਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ।⁹ ਜੇਕਰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਲੇਖਕ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਵੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗੈਰਯਹੂਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦਾ ਮੱਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਯਹੂਦਿਯਾ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰੋਮ ਤੋਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਗਲੀਲੀ ਮਛੁਆਰੇ ਤੋਂ ਐਨੀ ਵਧੀਆ ਗੈਰਯਹੂਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਤਰਕ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਗੱਲ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਰਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

2 ਪਤਰਸ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਕੀ ਸਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਅਨੈਤਿਕ ਸਨ; ਇਹ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ (2:14)। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ (2:10, 11)। ਉਹ ਲਾਲਚੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇਹਰੇਪਣ ਜਾਂ ਦੇਗਲੇਪਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਇਨਕਾਰੀ ਦੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਰਹੱਸਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ ਸਨ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਏ ਸਨ।

40 ਈਸਵੀ ਅਤੇ 150 ਈਸਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆਤਮਕ (ਡਾਕਟ੍ਰਿਨਲ) ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਇਤਹਾਸਕਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ, ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਰਹੱਸਵਾਦ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਰੰਭ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆ ਵੜੀ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਬਜਾਇ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਰੱਦਦੇ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਹ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਨੇ 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਬਜਾਇ 60 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਪਿਛਾਂਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲ ਪਤਰਸ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ (3:15, 16)। ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪਤਰਸ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੜੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ "ਲਿਖਤਾਂ" ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ 3:15, 16 ਦੇ ਕਥਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਔਖਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਐੱਖਿਆਈਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਗਲਤ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪਤਰਸ ਜਾਣ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਗਲਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਸੂਲਾਂ 15 ਵਿਚਲੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਮਹਾਂਸਭਾ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਤਰਸ ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵੀ ਐੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 2 ਪਤਰਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੁਰਗਮ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਝਾਓ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ, ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪੱਤਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਜੀਵਨਕਾਲ ਦੇ ਅਰੰਭਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਝਾਓ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਯਹੂਦੀ-ਮਸੀਹੀ, ਸੀਰਿਯਾ/ਫਿਲਿਸਤੀਨ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਆਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ 1 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ, ਯਾਕੂਬ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫਿਲਿਸਤੀਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੰਮਿਸਕ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀ-ਮਸੀਹੀ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਵੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਾਗੀ ਹੋਣ (ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਮ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਦੋਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਪੱਤਰ, ਯਾਕੂਬ, ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ, 40 ਈਸਵੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ।

2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ

ਟੀਕਾਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਗਲਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਰੰਭਕ ਰਹੱਸਵਾਦ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਨ।¹⁰ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਸਨ। ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸਰਿਸ਼ਟ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਆਤਮਕ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਚੰਗਾ ਹੈ; ਪਦਾਰਥ ਦੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਕਿਉਂਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਤਮਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮਾਸ ਅਤੇ ਲਹੂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਧਰਤੀ ਉਤਲੀ ਆਪਣੀ

ਸੇਵਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਸੀ (2 ਯੂਹੰਨਾ 7)। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਦੋਗਲੇ ਸਨ। ਦੋਗਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, “ਉਸ ਸੁਆਮੀ ਦਾ ਜਿਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਲਿਆ ਸੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ” (2 ਪਤਰਸ 2:1), ਪਰ ਇਕੱਲੇ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।¹¹

ਜਦ ਅਸੀਂ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਗੌਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਰਸੂਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ। ਗੌਰ ਕਰੋ ਕਿ ਉਪਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਆਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਰਸੂਲ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਉਹ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਸਨ। ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਉਹ ਪੱਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਆਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਖਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਅਨੈਤਿਕ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਹੀਣ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਨ (2:19)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਈਸਵਰਤਵ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (2:1)। ਕਿਉਂਜੋ ਯਿਸੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਈਸਵਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਉਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਕਰਾਰ” ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਆਖਿਆ ਸੀ (3:4)। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਯਹੂਸਲਮ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੇ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੀ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦਰਮਿਆਨ ਸੰਬੰਧ

ਪਤਰਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ “ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਭੀ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂ ਹੋਣਗੇ” (2 ਪਤਰਸ 2:1) ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ “ਸ਼ਤਾਨੀ ਮਨੁੱਖ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕਰ ਕੇ ਲੁੱਚਪੁਣੇ ਵੱਲ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ” (ਯਹੂਦਾਹ 4) ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿਚਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਜਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਹੈ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਲੀ ਸਮਾਨਤਾ। ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਤਰਕਾਂ ਦੀ, ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਦੂਤਾਂ ਨੂੰ, ਨੂਹ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਦੂਮ ਅਤੇ ਅਮੂਰਾਹ ਦੇ ਨਗਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਬਖਸ਼ਿਆ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੈਤਿਕ ਲੋਕਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਵੜੇ ਹਨ (2 ਪਤਰਸ 2:4-9)। ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਉਦਾਹਰਨ ਇਹ ਸਨ, ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਏ ਇਸਰਾਏਲੀ, ਦੂਤ ਅਤੇ ਸਦੂਮ ਅਤੇ ਅਮੂਰਾਹ। ਜਦ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਨੂੰ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਐਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। (ਪੇਜ 151 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਾਰਟ

ਨੂੰ ਵੇਖੋ।)

ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਇੱਕੋ ਸ੍ਰੋਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਸੀ (2 ਪਤਰਸ 1:21), ਇਸ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਕਿ ਲਿਖਤਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ: ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਜੇ ਚਾਹੇ ਲਿਖਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੈਲੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਾਨਤਾ ਵੇਖਦੇ।

ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਉਹ ਸੁਨੇਹਾ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਹਰੇਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਲੇ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ਼ ਖਿਆਲੀ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਲਿਖਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਅਸਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ।

ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ 2 ਪਤਰਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਛੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ 2 ਪਤਰਸ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਜਾਂ ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਤੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ੍ਰੋਤ ਤੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਿਖਿਆ। ਜਦਕਿ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਆਖਣਾ ਕਿ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਸ੍ਰੋਤ ਤੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਿਖਿਆ, ਇੱਕ ਗੈਰਜ਼ਰੂਰੀ ਪੇਚੀਦਗੀ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸ੍ਰੋਤ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਗਿਆਤ ਸ੍ਰੋਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰੀਏ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ 2 ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ, ਨਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਗਿਆਤ ਸ੍ਰੋਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਈਏ। ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਸ੍ਰੋਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਦੋਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੇ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਿਖਿਆ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਿਖਿਆ? ਕਿਹੜਾ ਪੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ?

ਪੁਰਾਣੇ ਟੀਕਾ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਧੁਨਿਕ ਟੀਕੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਪੱਤਰ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤਰਕ ਬਹੁਤ ਤਕੜਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵਧੇਰੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਵੱਲੋਂ 2 ਪਤਰਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਜੋਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ 2 ਪਤਰਸ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਘੱਲ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਘੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮਾਹਰ ਲੋਕ ਦੋਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਵੱਲੋਂ ਪਤਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦਾਹ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਵੇਂ 2 ਪਤਰਸ, ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਕਦੇ-ਕਦੇ 2 ਪਤਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਣ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

ਜਦਕਿ ਪੂਰੀ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ 2 ਪਤਰਸ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਵੇਰਵਾ ਕੁਝ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਗੈਰਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜੇ ਅਰੰਭ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਲੀਸੀਆ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿਸਤੀਨ ਅਤੇ ਸੀਰਿਆ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਰੰਭਕ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਸੀਹੀ ਅਤੇ ਗੈਰਮਸੀਹੀ ਯਹੂਦੀ ਇੱਕੋ ਸਭਾਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਸੀਹੀ ਯਹੂਦੀ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਦਗੀ ਲਈ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਸੀਹ ਵਜੋਂ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਲੀਬੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਯਹੂਦਸਲਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੋਣ। ਸਾਡੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦਿਯਾ ਅਤੇ ਗਲੀਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਦੰਮਿਸਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ।

ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਹੀ ਕੁਝ ਉਪਦੇਸ਼ਕ, ਸ਼ਾਇਦ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਬਾਰੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝ ਕੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਦਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਗਤੀਪੂਰਨ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵੜ ਆਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਗਾ ਲਿਆ। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿਆਣ ਗਏ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਸੀਹਤ ਦੇ ਸੁਨੇਹੇ

ਲਈ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇਗੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ, ਫਿਰ ਪਤਰਸ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਕੂਬ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਲੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 2 ਪਤਰਸ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਰਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਨਿੱਕਲ ਪਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਏਸੀਆ ਮਾਈਨਰ ਅਤੇ ਕੁਰਿੰਥੁਸ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਹ ਰੋਮ ਆ ਗਿਆ। 2 ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਬਾਅਦ ਰੋਮ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 1 ਪਤਰਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ।

ਰੂਪ ਰੇਖਾ

- I. ਸਲਾਮ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਨ ਅਮੋਲਕ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਪਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ (1:1, 2)
- II. ਮਸੀਹ ਦਾ ਸੱਚਾ ਗਿਆਨ (1:3-21)
 - A. ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਵਾਸਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ (1:3-9)
 - B. ਸਦੀਪਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ (1:10, 11)
 - C. ਗੱਲਾਂ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਣਾ (1:12-15)
 - D. “ਉਹ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹ” (1:16-18)
 - E. ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਇਖਤਿਆਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ (1:19-21)
- III. ਛੂਠੇ ਗੁਰੂ (2:1-22)
 - A. ਛੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਿਤਾਉਣੀ (2:1-3)
 - B. ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ (2:4-10)
 - C. ਛੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ (2:10-16)
 - D. ਵਿਨਾਸ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਵਾਇਦਾ (2:17-22)
- IV. ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੂਜੀ ਆਮਦ (3:1-16)
 - A. “ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਫ਼ ਚਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਰਨਾ” (3:1, 2)
 - B. “ਉਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਕਰਾਰ ਦਾ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ?” (3:3-7)
 - C. “ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਦਿਨ” (3:8-10)
 - D. ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ (3:11-13)

E. ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਸੱਦਾ (3:14-16)

V. ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਤਾਰੀਖ (3:17, 18)

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨਿਹਚਾ

ਡਯੂਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤਖ਼ਤੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਸਨ: “ਡਯੂਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਸਦੀਪਕ ਮਿਲਾਪ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।”

ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਚਲਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਡਯੂਕ ਕੈਂਪਸ ਦੀ ਤਖ਼ਤੀ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦ ਚੇਤੇ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। “ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ” ਅਤੇ “ਯੂਨੀਵਰਸ” ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮੂਚੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਏਕਤਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਾ ਵੇਖ ਸਕੀਏ ਕਿ ਉਹ ਏਕਤਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਚੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਆਪ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਇਨਾਤ ਵੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪਤਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਝੂਠੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਰੰਭਕ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੋਇਆ ਗਿਆਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਪਤਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਤਾਂ ਪਤਰਸ ਇਸ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਗਿਆਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਰਬਉੱਚ ਸੀ। ਰਸੂਲ ਨੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਦਾਚਾਰ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਮਸੀਹੀ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, “ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਦੀਪਕ ਮਿਲਾਪ।”

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

ਐਵਰੈੱਟ ਐੱਫ. ਹੈਰੀਸਨ, *ਇੰਟ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਟੂ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸੀਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ

ਬੀ. ਈਅਰਡਮੰਸ ਪਬਲਿਸਿੰਗ ਕੰਪਨੀ, 1964), 386. ^੨ਕੁਝ ਪੁਰਾਤਨ ਮੂਲ ਲਿਖਤਾਂ 1:1 ਵਿਚ "ਸਮਊਨ" ਲਿਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ "ਸਿਮਓਨ," ਪਰ "ਸਿਮਓਨ" ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਧੇਰੇ ਤਕੜੇ ਹਨ। ਜਦ ਪਤਰਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ "ਸਿਮਓਨ" ਨਾਮ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ 15:14 ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ^੩1 ਪਤਰਸ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਜੇ. ਰਾਮਸੇ ਮਾਈਕਲਸ, *1 ਪੀਟਰ*, ਵਰਡ ਬਿਬਲਿਕਲ ਕਮੈਂਟੀ, ਜਿਲਦ 49 (ਵੇਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1988), xxxi-xxxiv ਵਿਚ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। 2 ਪਤਰਸ ਲਈ ਵੇਖੋ ਚਾਰਲਸ ਬਿੰਗ, *ਅਪਿਸਟਲਸ ਆਫ ਸੇਂਟ ਪੀਟਰ ਐਂਡ ਸੇਂਟ ਜੂਡ*, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਕਮੈਂਟੀ (ਐਡਿਨਬਰਗ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1902), 199-210. "ਯੂਸੇਬਿਅਸ ਐਕਲੇਜ਼ਿਐਸਟਿਕਲ ਹਿਸਟਰੀ 3.3.1, 4; 3.25.3. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਸੇਬਿਅਸ ਨੂੰ ਆਪ ਵੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸੰਦੇਹ ਸੀ। ^੪ਵੇਖੋ ਡੇਲਨਡ ਗਥਰੀ, *ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਇੰਟਰੋਡਕਸ਼ਨ* (ਡਾਉਨਰਸ ਗ੍ਰੂਵ, ਇਲਿਨੋਏ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1970), 671-84. ਗਥਰੀ ਨੇ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਥਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਿਖ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਐਵੇਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਉਸੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ^੫ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯਾਕੂਬ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ^੬ਰਸੂਲਾਂ 15:7 ਪਤਰਸ ਦੇ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦਾ ਅੰਤਮ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ^੭ਉਦਾਹਰਨ ਵਜੋਂ, ਵੇਖੋ ਰਿਚਰਡ ਜੇ. ਬਾਓਖਮ, *ਜੂਡ*, *2 ਪੀਟਰ*, ਵਰਡ ਬਿਬਲਿਕਲ ਕਮੈਂਟੀ, ਜਿਲਦ 50 (ਵੇਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1983), 135-51. ^੮ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਵੇਖੋ ਮਾਰਟਿਨ ਹੋਗਲ, *ਜੁਡਾਈਜ਼ਮ ਐਂਡ ਹੇਲੇਨੀਜ਼ਮ* (ਫਿਲਾਡੇਲਫਿਆ: ਫੋਰਟਰਸ ਪ੍ਰੈਸ, 1974), 1:58-106. ^੯ਰਹੱਸਵਾਦ ਇੱਕ ਪੇਚੀਦਾ ਗਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਕਈ ਕਲੀਸੀਆਵਾਂ ਵਿਚ ਆਣ ਵੜੀ। ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਰੰਭਕ ਰੂਪ ਯੂਹੰਨਾ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਲੁਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਸਬਾਨੀ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

¹⁰ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਉੱਠੇ ਏਰੀਅਨ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰੱਬੀ ਰੂਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਦਿੱਤਾ।